TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-11

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU CUMHURİYET DÖNEMİ ROMANI (1950-1980)

MODERNİZM

■ 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren etkili olmaya başlamıştır.

■ Edebiyat, mimari gibi farklı sanat dallarında etkisini göstermiştir.

■ Edebiyat, kültür, sanat gibi pek çok alanda geleneğe karşı çıkar.

■ Geçmişe karşı bugünün yüceltilmesini ifade eder.

■ "Birey" merkezli bir akımdır.

■ Temeli "varoluşçuluk"a dayanır.

■ Bireyin sıkıntılarını; toplumla, toplumun değerleriyle çatışmasını ve buna bağlı olarak yalnızlaşmasını konu edinir.

■ Dil ve anlatım yönünden geleneksel anlatıların dışına çıkılır.

■ İç konuşma, geriye dönüş, bilinç akışı gibi anlatım teknikleri kullanılır.

■ Geleneksel metinlerdeki kronolojik zaman akışı modernist eserlerde kırılır.

■ Zaman kişinin de algısına bağlı olarak geçmiş, an ve geleceğin iç içe geçtiği bir anlatımla sunulur.

■ Anlatımda semboller ve mitolojik unsurlar kullanılır.

■ Çağrışım değeri yüksek bir anlatım benimsenir.

BAŞLICA TEMSİLCİLERİ	
DÜNYA EDEBİYATI	TÜRK EDEBİYATI
Virginia Wolf	Ferid Edgü
Marcel Proust	Oğuz Atay
James Joyce	Adalet Ağaoğlu
Franz Kafka	Yusuf Atılgan
William Faulkner	

MODERNİST ROMANLAR

■ Modernizmin etkisiyle ortaya çıkmıştır.

■ Klasik romanların aksine olay değil, birey merkezlidir.

■ Birey toplumsal özellikleriyle değil, bireysel özellikleriyle ele alınır.

■ Bireyin;

✤ toplumla çatışması,

✤ bunalımı,

✤ toplumdan kaçışı

konu olarak işlenir.

■ Yılgınlık, bıkkınlık, umutsuzluk modernist romandaki bireylerin başlıca özellikleridir.

■ Eserlerde olay, zaman, mekân unsurları önemsizdir.

■ Anlatımda şiirsel dil, soyut kavramlar; mecazlı, sembolik ifadeler kullanılır.

■ İç konuşma, bilinç akışı, geriye dönüş teknikleri kullanılır.

■ Yusuf Atılgan, Oğuz Atay, Adalet Ağaoğlu, Mehmet Eroğlu modernist roman örnekleri vermiştir.

MİLLÎ - DİNÎ DUYARLILIKLARI YANSITAN ROMANLAR

■ Çok partili sisteme geçişle birlikte, 1950 sonrasında etkili olmaya başlayan roman anlayışıdır.

■ Asıl etkisini 1960 sonrasında göstermeye başlar.

■ Önce şiirde, sonra anlatmaya dayalı metinlerde etkili olmuştur.

■ Doğu-Batı çatışması, Batılılaşmanın taklit boyutunda algılanması sonucu ortaya çıkan kültürel yozlaşma konu olarak işlenir.

■ Konular millî, dinî duyarlılıklar çerçevesinde ele alınır.

■ Bireyin iç dünyasıyla toplumsal sorunlar birlikte işlenir.

■ Eserde işlenilen konuyla bireyin kendini sorgulaması amaçlanır.

■ Genellikle klasik olay kurgusuna bağlı oluşturulur.

■ Hüseyin Nihal Atsız, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Emine Işınsu, Münevver Ayaşlı, Bahaeddin Özkişi, Sevinç Çokum millî- dinî duyarlılıkları yansıtan eserler kaleme almışlardır.

SORULAR

Soru 1:

Aşağıdakilerden hangisi modernist romanların özelliklerinden <u>değildir</u>?

A) Olay, zaman, mekân unsurları önemsizdir.
B) İç konuşma, bilinç akışı, geriye dönüş teknikleri kullanılır.
C) Anlatımda mecazlı, sembolik ifadeler kullanılır.
D) Merak unsuru ön plandadır.
E) Bireyin toplumla çatışması işlenir.

Cevap: D

Soru 2:

..., eserlerinde toplumdaki yerleşik düzene uyum sağlayamayan, bunlarla ters düşen ve tutunamayıp yenilen aydın kişileri anlatmıştır. Yazar, bu kişilerin iç dünyalarını, iç çatışmalarını eserlerinde derinlemesine yansıtmış; eleştirel bir anlatım tutumu sergilemiş, ironiden yararlanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kemal Tahir
B) Oğuz Atay
C) Emine Işınsu
D) Fakir Baykurt
E) Tarık Buğra

Cevap: B

Soru 3:

Bilinç akışı tekniği ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) XX. yüzyıl modern roman ve hikâyesinde kullanılmıştır.
B) Kahraman anlatıcı ve bakış açısı söz konusudur.
C) Cümleler arasında mantık ilişkisi çok zayıftır.
D) Kişilerin iç dünyaları üçüncü kişi ağzından verilir.
E) Serbest çağrışım yoluyla bir düşünceden bir başka düşünceye atlanır.

Cevap: D